UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 21. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 27-го СІЧНЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 21. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JANUARY 27, 1921. THREE CENTS

Хочуть перервати збільшуваннє фльоти через шість місяців.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — Сенат ухвалив нині резолюцію, котра може мати великий вплив на дальший перебіг законодавства про військові зброєння. Резолюцію вніс сенатор Бора, а постановляє вона, щоби комітет сенату для справ фльоти поінформував сенат про можливість здержання дальших збільшувань американської фльоти через слідуючих шість місяців, так щоби сенат міг розслідити, що се таке добра воєнна фльота.

Сенат ухвалив резолюцію одноголосно.

ОБСТРУКЦІЯ В СЕНАТІ ЗДЕРЖУЄ ЗАКОН ПРО ОХОРОННЕ ЦЛО.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — Закон про охороннє цло прийшов вчора під обради сенату, але зараз стрінувся з нечисленною, але дуже успішною обструкцією. Ледво внесли його під обраду, а сенатор Гарисон почав проти нього промову, котра тревала аж до кінця засідання. Законопроект, котрий викликав обструкцію, був внесений сенатором Форденеєм, а постановляє він цло на збіже. Головний аргумент обструкції був той, що таке охороннє цло піднеслоби ціну на муку та хліб.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ОХОРОНУ МАТЕРИЙ ТА ДІТИЙ.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — По довгій та завзятій дебаті комітет палати послів для межинародної та межистейтової торговлі відослав до палати послів з прихильною опінією законопроект Шепарда-Тавнера про охорону положниць та дітий. Сей законопроект уже був ухвалений сенатом, а ухвала комітету палати послів не богато ріжниться від ухвали сенату. Законопроект постановляє видати з федеральної каси суму міліона долярів в році, що кінчиться дня 30. липня 1922. року, а по 1,480.000 долярів кождого слідуючого року на те, щоби поперти опіку та охорону над положницями та немовлятами, та щоби поширити в народі Америки знаннє гигієни уродин та немовлячого віку.

Проти сего законопроєкту виступали завзято деякі віроісповідні групи, а передовсім так звані „Кристшен Саєнтистс" (т. зн. християнські учені), які відкидають потребу всяких ліків, бо їх, мовляв, можна заступити вірою. За законопроєктом були всякі жіночі організації. Вони просто засипали конґрес відозвами та петиціями. Через те ухваленнє закона приписують впливови жінок та їх правови голосовання.

ЖОВНІРИ, ОБЖАЛОВАНІ ЗА УБИТТЄ МАЙНЕРА, ІДУТЬ НА СУД.

БЕРМІНГГЕМО, Алабама, 25. січня. — Девятьох жовнірів з компанії М. з алабамскої стейтової міліції, під тяжкою сторожею війска та поліції, привезено на суд до міста Гамілтон. Їх обжаловують за убиттє майнера В. Бірда.

В місті Тускалюна, в котрім живе більшість жовнірів, обжалованих за убиттє, відбулося велике зібраннє, на котрім ухвалено резолюцію, обжаловуючу державного прокуратора о безправне поступованнє. Прокуратор в острій відповіди опрокидує закиди та заявляє, що його спідству ще не конець та що ще, заким скінчиться справа, він поставить на лаву обжалованих ще двох жовнірів.

ПОЛІЦІЯ БРАЛА ХАБАРІ ПІДЧАС СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК, 25. січня. — Бувший губернатор стейту Ню Йорк, Чарлс Ґвітмен, як спеціяльний прокуратор для розслідження надужить в ріжних департаментах міста, предложив нині великій лаві присяглих суддів докази на те, що ріжні полісмени брали хабарі від властителів фабрик підчас страйків. Найбільше хабарів набрався один спенсіонований капітан поліції.

ХОЧУТЬ, АБИ РОБІТНИКИ ЗНИЖЕНОЮ ЗАПЛАТОЮ ВРАТУВАЛИ ЗЕЛІЗНИЦЮ ПЕРЕД БАНКРОТСТВОМ.

ШИКАҐО, 26. січня. — Представителі зелізниці Атланта, Бірмінггем енд Атлантик Рейлвей просили федеральну раду для заплати зелізничих робітників о дозвіл зменчити заплату робітникам, бо лише в той спосіб можна вратувати зелізницю перед банкротством. Властителі не хочуть, щоби вони що стратили. Вони пропонують, щоби усю страту понесли робітники, і просять федеральну раду о дозвіл знижити робітничу заплату на стільки, щоби зелізниця почала виплачуватися предприємцям.

СТАНЬТЕ ЦІЛОРІЧНИМ ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"!

Станьте цілорічним передплатником самі і другим радьте. Чим більше підіпрете „Свободу", тим ліпшою її зробите, а не для кого іншого тілько для себе самого і для всього загалу.

Притім памятайте, що видавництво „Свободи" дає кождому цілорічному передплатникови, що пришле згори передплату, премію в книжках (після вибору передплатника) вартости двох долярів.

Нехай не буде письменного Українця в Злучених Державах, Канаді і Бразилії, котрий не був би передплатником „Свободи"!

Кождий Українець прецінь варта бути своїм власним, самостійним передплатником своєї газети, а не стояти в чужу ласку і читати позичену газету, або чужу, або жадної, як часом годі позичити або купити.

Чого маєте собі жалувати? Досить, що Вам другі жалують. Зараз нині вишліть передплату і пишіть за себе до „Свободи"!

НАЙДЕНО АВТОМОБІЛ, ЯКИМ ЇХАЛИ АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ, УБИТІ НА УКРАЇНІ

ВАРШАВА, дня 25. січня. (Жидівське Інформаційне Бюро. — В таборах останків війск Петлюри, які тепер находяться недалеко Варшави, найдено важну вказівку до убиття американських запомогових аґентів, проф. Ізраїла Фрідлендера і д-ра Бернарда Кантора, в липні м. р.

Найдено там серед річий українського отамана автомобіл, котрим їхали убиті американські Жиди через Каменець Подільський, коли їх застрілено

Автомобіл сьогодня привезено до Варшави і передано місцевим представникам американської жидівської запомогової організації „Джуіш Джойнт Дистрибюшен Коміті."

Сподіваються, що зачнеться нове доходженнє, яке остаточно усталить справу одвічальности за злочин.

БУНТИ СЕРЕД БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ВІЙСК.

ЛОНДОН, 25. січня. — Російські советські війска коло Опочки, недалеко латиської границі, збунтувались і убили кількох комісарів.

Про се доносить „Ексчендж Телеґреф Компені" з Копенгаґен, столиці Данії, подаючи за жерело вісти з Риґи, столиці Латвії.

Повстаннє здавлено силою, але такісамі бунти повстали в інших областях.

Причиною тих бунтів є голод і недостача одіння.

Крім того примусові реквізиції по селах викликали бунти і серед цивільного селянського населення.

Друга депеша „Ексчендж Телеґреф Компені" доносить, що большевики в Фінляндії приготовляють большевицький переворот в Фінляндії, сподіваючись помочі російського війска. Фінляндський міністер внутрішніх справ відказався давати якінебудь інформації про сю справу, але заявив, що положеннє є грізне.

Бездротна депеша з Москви доносить, що відомість з Копенгаґен про бунт серед большевицького війска, яке стоїть залогою в Києві, та що збунтоване війско заняло кілька стратеґічних місць і відбило большевицькі війска в кровавих боях, є неправдива.

БОРОТЬБА БОЛЬШЕВИЦЬКА НА УЛИЦЯХ МІСТА В ІТАЛІЇ.

МЕДІОЛЯН, (Італія), 25. січня. — Нова трагічна пошесть бунтів счинилася вчера в містах північної і середної Італії.

В місті Модена італійські комуністи кидали бомби на похоронний похід який проводив домовину італійського студента, убитого соціялістами підчас сутички минулої неділі.

Бомби кидано з будинку почтового офісу, де є сильна група большевиків.

Двох убито, а 22 ранено.

Вечером обурене населеннє міста напало на большевицькі мешкання і збурило їх. Цілі тони меблів, книжок і документів большевицьких викинено на улицю і спалено.

Притім згорів дім Робітничої Палати.

Місто є тепер під військовою окупацією.

Також в інших містах Італії вибухли робітничі заворушення.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИК, КОТРОГО УБИЛИ ЛЯХИ В ГАЛИЧИНІ.



Іван Стус

працював довші літа в Америці в Правиденс, Ровд Айленд, перед кількома місяцями вернувся був до рідного краю до своїх дітий, які остались були сиротами по смерти матери. Зі собою привіз він був $5.000 і американських бондів Свободи на $500. Все те польські жовніри заграбили у нього і його убили, оставляючи діти сиротами безпомічними.

Дня 6. с. м., в ч. 4. „Свободи" був (на 1. стороні) докладний опис того ляцького розбою, доконаного на українськім робітнику, що вернувся з Америки до свого краю.

Вчера подали ми у „Свободі" (на 3. стороні) опис того ляцького розбою в англійській мові з американської ґазети „The Providence Journal", з дня 20. с. м.

Такийсамий опис подала також тамошня ґазета „The Evening Bulletin".

Сі описи поміщено заходом місцевих Українців.

Українці в других місцевостях, або бодай в сусідних повинні постаратись о передрук сього опису в місцевих американських ґазетах.

Знова Українці з Правиденс, Р. Ай., повинні написати письмо з описом цілої події до Державного Департаменту Злучених Держав, і до аліянтських амбасадорів у Вашинґтоні, Д. К., подаючи притім афідевіт для ствердження правдивости того польського злочину, аби правительство Злучених Держав і правительства аліянтів знали, кому позволили окупувати своїм війском Східну Галичину.

ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ.

РУДКИ.

З народнього руху в Рудеччині.

Дня 15. грудня 1920 р. відбулися в Рудках загальні збори „Народнього Дому" і філії „Сільського Господаря". Від кількох років це перший прояв віднови народнього життя в Рудках. На зборах явилося 60 найсвідоміших селян, кілька робітників і інтеліґенції.

„Народній Дім" це одинокий знак культурного життя в цілому нашому повіті. По настроєви селян, робітників і інтеліґенції на зборах треба надіятися, що вони не тільки, що не допустять до упадку одинокої нашої інституції в повітовому місті та що складками уділів та моральною піддержкою причиняться до належного його розвою. Тому рішено відчинити при „Народньому Домі" торговельний відділ, який заразом буде повітовим союзом инших торговельних кооператив по селах. Позискана до цеї роботи в повіті особа гром. Івана Роздольського, як під оглядом фахового образування і практики, так під зглядом знання відносин в повіті і совісности в виконуванню своїх обовязків до цього як найкраще надається. Потрібні до цього діла гроші мусить зложити в формі уділів наше селянство і робітництво, бо від цього дійсно залежить наше бути або не бути в повіті.

До дирекції „Народнього Дому" вибрано гром. Івана Роздольського з Рудок, Івана Миську госп. з Беньковаї Вишні і Гринька Хемяка госп. з Новосілок гост. До виділу філії „Сільського Господаря" увійшли: Микола Роґуцький, госп. з Купнович як голова, С. Кульчицький, парох з Вощанок, як містоголова, С. Онишкевич, парох в Кутновичах, Степан Ярка, госп. Гнат Пастернак, Юрко Пастернак і Іван Романяк як виділові.

На зборах цілий час був присутний комісар староства, який, хоч говорено тільки про господарські справи, висказав своє неґодовання, що промови мали „політичний" характер. Тут мимохіть приходить на гадку, щоби то так було, якби ми в повіті хотіли відновити політичну нашу діяльність.

Тимчасом кричить перед цілим світом пан Ашкенази, що українське населення Галичини не тільки що не дізнає ніяких переслідувань, але противно тішиться абсолютною рівністю прав і свободою народньої політики. В той сам час пан староста в Рудках відмовляє нам дозволу відновити в повіті діяльність філії і читалень „Просвіти", бо як каже, боїться, „щоби з цього не вийшла політика".

І що і як про це нам подумати, коли в часописах читаємо, на яку політичну діяльність дозволяють прим. в себе Чехи Німцям і противно. Яка свобода слова, переконань та політичної діяльности є у всіх культурних краях Европи! А до цього Поляки величаються, що вони є за свободою і вільностями.

Та цей тяжкий час, ця тверда школа, нехай буде для громадян Рудеччини ясним і твердим доказом, як мусимо ми всі разом без ріжниці партій і переконань зібрати всі наші сили в ціли самооборони прав на наше життя, а належна і гідна піддержка „Народнього Дому" і філії „Сільського Господаря" в її роботі, це наша задача під теперішню пору.

Офіцир в білий день стріляє на улиці.

З Тернополя пишуть: Дня 17-го грудня о 7 год. вечером, спішив почтовий урядник П. Чубатий з дому в місто. Доходячи до перехрестної вулиці, побачив польського офіцира що рівнож скорим кроком спішив. Заки спостеріг, що малепеся, яке бігло за ним, заголосило щенячим голосом, добув офіцир бравнінг і в один миг випалив, пробиваючи не песя, а Чубатому стопу на скрізь. Провіривши, як цільно стрілив — вирвав, що стало сили з того місця і зник на закруті вулиці, полишаючи постріленого чоловіка, вючогося з болю і окровавленого, на самоті на дорозі! Для постріленого офіциром Чубатого це тим менше пожаданий святочний „гостинець", що він пару місяців буде мусів полежати в ліжку і є наражений на видатки, не бажані тоді, коли є він уже і так $1\frac{1}{2}$ року без пенсії. Військові власти в Тернополі повинніби відучати того хороброго офіцира і поввчити його, що на вулиці не вільно стріляти, тим більше як не вміється цілити.

Поліціянти бють у Львові!

В середу, дня 22. грудня, о 11 годині перед полуднем, поліціянт, що повнив службу на головному двірці у Львові, арештував Варвару Палажій за те, що вона продавала каву для бідніщих проїзжих, що не можуть позводити собі на каву в реставрації І. кляси. Поліціянт завів її на інспекцію поліції на двірці, де урядуючий тоді комісар влупнув їй три дні арешту і казав сейчас відвести її до тюрми.

Та поліціянт, замість відвести жінку до арешту при вулиці Яховича, відвів її на вартівню на двірці.

Лишившися тут з нею сам, почав „урядувати". А розпочав своє урядування від „биковця". Бив її тим биковцем по руках, ногах, плечах, бив, куди попало, не зважаючи, що вона хора та що ледви на ногах держалася.

Тяжко побита, в крови на тілі, перемучилася вона ті три дні, заки її не випустили.

За порадою свояків, пішла вона до лікаря. Лікар ствердив тяжке ушкодження тіла. Обі руки, ноги й плечі — одна чорна пляма. Видко, поліціянт не жалував ні своеї сили ні биковця.

Побита жінка віддала цілу ту справу до суду.

СКАЛАТЩИНА.

1000 марок за перепустку. — Напади і рабунки по гостинцях та селах.

Сі Скалатщини доносять, що староство в Скалаті за перепустки на їзду до Львова або других місцевостий, жадає аж по 1000 марок. (Чи це можливе? — Ред.) Скалатщина знищена цілковито, населення мусить нераз виїздити, щоби купити собі найпотрібніщих річей, а тут плати гарач, по 1000 марок за перепустку. Куди йдуть ці гроші, Бог хіба знає!

По гостинцях та селах день в день рабунки та напади. Потворилися цілі ватаги, які у військових мундурах польських жовнірів чатують на гостинцях хоростківському і скалатському та рабують в білий день селян та купців, що їдуть на торги. Томтого вівтірка купцеви Абрумкови Левенгорнови зрабували поверх 100.000 польських марок. Власти цілковито цим не журяться.

А війско, яке стоїть по селах, до того всього ще обідає та від себе нищить населення. Село Глібів прямо знищено. Всі кури, качки, весь дріб війско прямо виїло.

Надармо люде вичікують ратунку. Чи не занялися би тим цивільні та військові власти?

ДРОГОБИЧЧИНА.

Форшпани і данини примусові.

По селах Дрогобиччини заведено нову панщину, дорогою т. зв. форшпанів. Ніякий жандарм не піде нікуди пішки, мусить мати безплатного форшпана. Не мають пани дров — гайда, форшпани в дорогу. Щодня перед вечером приїздить до Дрогобича 100—150 возів з дровами, а кождий візник держить у руці кавалок паперу з адресою. До пізної ночі мусять допитуватися за адресатами. Селяне їдуть 2 і 3 милі з дровами, а за це одержують — квітки на 25 марок. Коли хто не хоче їхати, дістає 14 днів арешту, як це сталося з Іваном Михацем, хоч він числить 78 років.

Наложений контингент обуви і одіжі вже тут стягнено. З найбіднійшого стягнено найменше по 100 мк.; хто не мав гроша, у того фантовано все і спродавано на публичній ліцитації. У тов. Василя Коцка зафантовано 2 подушки і плащ спродано. З Вацевич і Ясениці сільної забрали з цього приводу корови.

Бунт серед большевицької військової залоги в Києві.

СЕЛЯНИ І ЗЕЛІЗНИЧІ РОБІТНИКИ ЛУЧАТЬСЯ ІЗ ЗБУНТОВАНИМ УКРАЇНСЬКИМ І РОСІЙСЬКИМ ВІЙСКОМ.

КОПЕНҐАҐЕН, Данія, 25. січня. — Спеціяльна депеша з Ґельсінґфорс, столиці Фінляндії, доносить, що в Києві збунтувалися війска українські і російські, які стояли залогою.

Вони получилися із зелізничниками і прогнали советські війска і комісарів міста.

Селяни прилучились до повстання і заняли передмістя Києва.

РОСІЙСЬКИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ УРЯД ПЛЯНУВАВ ВИМОРДОВАННЄ ЛИТОВСЬКОГО НАРОДНЬОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

КОПЕНҐАҐЕН, столиця Данії, 25. січня. — Спеціяльна телеґрама з Ґельсінґфорсу, столиці Фінляндії, до часописі „Берлінгске Тіденде" доносить, що вже доказано, що арештовані терористи в Ковні (теперішній тимчасовій столиці Литви), котрі готовили вимордованнє литовського правительства, були в тісних зносинах з російським советським представником Аксельродом, котрий заходився довершити того замаху.

Литовські ґазети домагаються, щоби його вигнано з Литви.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ В ГАЛИЧИНІ.

Загальні збори Товариства учителів середних і вищих шкіл „Учительська Громада".

В неділю, 26. грудня, відбулися загальні збори Краєвого Товариства „Учительська Громада", при дуже невеличкому числі членів і повній відсутности членів з провінції і делеґатів філії та кружків. Ніяк не можна цього прикрого явища пояснити, як тільки недостачею заінтересування власним становим товариством, яке після чотиро-літнього періоду скликала загальні збори для зложення звідомленняз діяльности й вибору нового виділу. Збори відкрив заст. гол. ради. Наливайко, бо голова товариства проф. др К. Студинський зрезигнував в головства задля ріжних причин. Як предсідника вибрали присутні ради. С. Громницького, після чого наступило звідомлення уступаючого виділу. В секретарському звіті підніс д-р О. Тисовський діяльність виділу, при чім звернув увагу на велику байдужність членів учителів до праці в товаристві. Після короткого касового звіту й недовгої дискусії уділено на внесення ревізійної комісії абсолюторію уступаючому виділови.

До нового виділу увійшли: радн. С. Громницький, як голова, М. Галущинський, о. Л. Лужницький, др. О. Тисовський, д-р Р. Цегельський, Ю. Стефанович, О. Роздольський, як виділові, трьох заступників виділових і чотирох членів рев. комісії. При внесення найбільше розмови викликав дезідерат през. Романчука що до видавання органу товариства. Порушено також справи апробати шкільних підручників, розвязання кружка самообразування ім. І. Франка й заборони пласту в акад. ґімназії у Львові. Ухвалено піднесення членської вкладки до висоти 20 марок місячно.

Враження зі зборів таке, що й тут руйнуючий вплив воєнного лихоліття полишив свої тяжкі сліди. Потішаючий обяв, що присутні мали на увазі відбудову нашого культурного життя в напрямі організації сил так важного товариства, який є „Учительська Громада". У всіх народів аналоґічні товариства відграють важну ролю на полі устрою кільництва, розвивають хосенну діяльність і зазначують в кождому напрямі, який вони важний чинник в питаннях середнього й вищого шкільництва.

З великими перешкодами й труднощами боровся уступаючий виділ. Голова нового виділу висказав від загалу зібраних признання бувшому виділови і його голові проф. Студинському, а заразом і надію, що товариство відновить при помочі своїх членів давнишу традицію і сповнить те завдання, яке на нього вкладає важний момент нинішнього народнього життя.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association. Inc
Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES.		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і загранцею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75
By mail, Prepaid.		Почтою оплачено	

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.
Телефон гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

Передплату найліпше висилати на почтовий або експресовий моні-ордер, який належить залучити до листа, оставляючи собі відтинок як посвідку. Такого листа не треба реджіструвати а вистарчить 2-центова марка. Пересилаючи паперові гроші, треба конечно такий лист зареджіструвати. Пересилаючи почтові марки замісць гроший, треба їх добре обвинути в папір, щоби у вохкі дні не злїпились в дорозі.

З Канади належить висилати гроші лише на г. зв. Foreign Money Order, а не банкнотами. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

Всі листи адресувати:
"SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Президент Вилсон та російське питаннє.

Послідна нота президента Вилсона, в котрій він взиває аліянтів, щоби запевнили Росію перед будучими нападами, не приносить богато нового поза тим, що говорила свого часу нота секретаря стейту Колбі.

Виходить вона зі заложення, що інтервенції в Росії не повелися лише тому, що російські большевики потрафили переконати Москалів, що се напад на цілість та єдність Росії та згуртувати довкола себе майже увесь народ під прапором національної оборони. Українці знають ліпше, як се знає Вилсон та його російські інформатори, що головною причиною невдачі політики аліянтів супроти Росії було те, що вони пробували відбудовувати єдину і неділиму Росію з України без волі і згоди українського народа, та робили сю інтервенцію з людьми, котрими і московський народ не міг одушевлятися і про котрих большевики без труду могли переконати Москалів, що вони хочуть привернути царську власть.

Щодо України, то нота не приносить нічого нового. Для Вилсона, Україна, подібно як Грузія, Азербайджан — се невідривні части неподільної Росії, з котрою вони обєдналися добровільно, від котрої вони відорватися не можуть без згоди самої Росії. В тім президент Вилсон сходиться і з тими російськими націоналістами, що недавно орґанізувалися в Парижі, і з тими, що тепер засідають на Кремлю.

На основі сего першого заложення, президент Вилсон розумує дальше так: Супроти сього, що большевики могли удержатися в Росії виключно через аліянтські інтервенції, то большевизм упаде, коли сих інтервенцій не буде. А що президент Вилсон може припустити, що сей секрет большевицької власти знає не лише він, але й самі большевики, та що вони, знаючи се, будуть старатися викликати якусь війну з чужою державою, то він хоче забігти їм дорогу в той спосіб, щоби не дозволити їм виступати пізнійше перед російським народом зі заявою, що вони боронять Росії перед заграничним нападом. Зробити се думає президент Вилсон в той спосіб, щоби великі держави Европи упевнили Росію, що вони вже поправилися і більше Росії чіпати не будуть. Як ви се зробите, — каже президент Вилсон, — тоді на случай, якби большевики хотіли напасти на якого сусіда самі, всі держави повстануть проти Росії, як проти винувателя війни, а зрештою російський народ, котрому війна уже сприкрилася не менче, як другим народам, не обстане за большевицьким урядом, але зробить конець самому урядови. Словом, одного запевнення зі сторони великих держав досить, щоби завести мир або покінчити з войовничими большевиками.

Моглоб декому здаватися, що се не зовсім такий злий плян. Але тут відразу насуваються сумніви, чи великі держави послухають президента Вилсона та дадуть Росії запевнення. Вже самий факт, що Вилсон буде президентом Злучених Держав ще тільки не цілих 40 днів, радить державам бути осторожними з Вилсонівськими радами. Ануж його погляди не будуть поглядами слідуючої адміністрації, котра приходить до власти уже дня 4-го марта! Що тоді? Щоби не задиратися з новими управителями Злучених Держав, великі держави після всякої правдоподібности зложать раду Вилсона там, де він зложив своїх чотирнайцять пунктів.

По друге, навіть, хочби великі держави мали сяке-таке переконанне, що погляди Гардінґа не ріжняться від поглядів Вилсона, то й тоді в них бувби один поважний арґумент проти ради Вилсона. Коли Америка думає, що вона відкрила порох, котрий здержить війну на сході Европи або евентуально звалить большевицький режім, — скажуть держави, — то чому Америка не береться сама ґварантувати большевикам ненарушимости, але радить нам се робити без неї? Така ґваранція потягає за собою ріжні зобовязання: може прийде до такого, що треба буде силою примушувати якогось напасника Росії перестати напади. Великі держави не будуть дивитися милим оком на те, як Злучені Держави дораджують їм брати на себе тяжкі межидержавні зобовязування, тоді як Злучені Держави самі від усего руки вмивають.

Зрештою, хочби навіть і великі держави Европи і Америки згодилися дати большевикам такі ґваранції, про які говорить Вилсон, то чи большевики обовязані їх приняти? Тяжко їм сказати, що вони не вірять в жадні запевнення зі сторони капіталістичних держав? І хто переконає російський народ, що великі держави добре думають? Або хто скаже російському робітникови та мужикови, як большевики почнуть війну не дивлячися на велико-державні ґваранції, хто скаже їм, що большевицький уряд самий спровокував війну? Хто скаже, коли всі средства принимання та ширення відомостий находяться в руках тогож большевицького уряду, котрий війну почне? Уряд, що має в своїх руках телефони, телеграфи, почту, уряд, котрий дозваляє лише ґазети, видавані собою, може впоїти в народ переконанне, яке йому подобається. Він може замовчати перед народом про те, що великі держави видали запевнення, він може перекрутити всякі факти при вибуху війни. І большевицькі лідери не повстидаються зробити все, що лише може їх удержати при власти.

Одним словом, пропозиция президента Вилсона храмає в одній сущній точці. Вона подабає на раду тої миші, що в казці радила котови привязати калатало на хвіст, так щоби миши мали усе сиґнал, коли кіт буде іти. Якби так президент Вилсон був знайшов спосіб, якби-то сповістити російський народ про те, що большевики починають війну без провокації великих чи малих держав, його раду можнаб брати поважно.

Ось так, одиноке, що має яку таку реальну вартість з усеї ноти президента Вилсона се його запевненне, що Америка запевняє, що вона не дасть жадної помочи жадній державі, на случай, якби вона схотіла почати війну проти великої Росії. Тут президент має на думці не кого иншого, як Польщу. Так як се запевненнє має силу лише до кінця урядовання президента Вилсона, так як воно відноситься лише до случаю польського нападу на Росію, і так як воно не відноситься до можливого нападу Польщі на других сусідів, то реальна вартість послідної ноти мінімальна мала.

ЯК СТОЇТЬ ЕКОНОМІЧНО УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ШИКАҐО, ІЛЛ.

(Допись „Свободи").

Читаю часопись „Свободу" і в ній ріжного рода дописі, заяви, поклики і т. д., а між іншим поклик „Свободи": „Пишіть, що робить ваша громада", так я і подумав собі, чи не було би добре оповісти читачам „Свободи", як Українці стоять економічно в Шикаґо, Ілл.

Був я в Шикаґо кільканайцять літ тому; два місяці шукав за Українцями і не здибав. Але приїхав другий раз пару літ пізнійше, то вже були Українці, а навіть добре зорґанізовані. Се були успіхи орґанізаційної роботи о. Н. Струтинського, д-ра С. Гриневецького і дра В. Сіменовича. Найцікавійша для мене була робота о. Н. Струтинського на полі економічнім. О. Струтинський зорґанізував будівляно-позичкову спілку під назвою „Дніпро". В такий спосіб зачали Українці користати самі зі свого тяжко запрацьованого гроша, а не Ляхи як се було передтим.

Потім знов я виїхав, бо моє занятте не позволяло бути довше як пару тижнів в одній місцевости.

Приїхав я третій раз, а тут уже інакше. Тут уже є сила народня; тут є три спілки будівляно-позичкові „Дніпро", „Запороже" і „Україна", і видавнича спілка „Україна", де найбільше праці докладають др. Гриневецький і пані Гриневецька і д. М. Клим. Працюють майже задармо, аби тільки спілка добре розвивалася.

По якімось часі пані Гриневецька уступила з редакторства, а прийшов д. Кисіль і працює в тойсамий спосіб, що і пані Гриневецька. Відтак зачав працювати за редактора о. Н. Струтинський. Працював через десять місяців і одного цента платні не взяв, але товариші Леніна і Троцького і швець від „Оси" (одні кажуть „оса", а другі відповідають „аса!") з іншими товаришами плянують іншу заплату. Скликають мітинґ спілки і кричать: „Проч з попами, докторами і панами! Ми робітники, вони не мають місця межи нами!" Ну, і виграли, д. Клим, др. Гриневецький і о. Струтинський уступились, а спілкою занялись ті, що кричали. Предсідателем вибрали М. Яворського; а браття Булки зістали вибрані один касієром а другий секретарем. Також допняв свого Маркевич, властитель „Оси"; вибрали членом дирекції і Маркевича. Се ділось у маю минувшого року. Господарили не цілих вісім місяців і в грудні закінчили без крику свою господарку. Друкарню узяв ресівер до продажі, а шеровці проклинають таку дирекцію, як інтриґами зістала вибрана і привела спілку до банкротства.

В Шикаґо тепер є правдиві українські спілки будівляно-позичкові, **Дніпро, Запороже, Україна і Дністер.** Вони в обороті разом мають поверх пів міліона долярів. Найстарше і найбогатше „Дніпро", котре провадить одинайцять літ, о. Струтинський, за що належиться йому правдиве признанне від „Дніпра", а др. С. Гриневецькому і М. Климови від бувших шеровців „України", а ганьба тим, котрі привели „Україну" до банкротства.

—М—Робітник.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ГЕРКІМЕР, Н. Й., ГОТУЄТЬСЯ ДО НАРОДНЬОЇ РОБОТИ.

(Допись „Свободи").

Майже в кождій місцевости тут в Злучених Державах щирі та свідомі громадяни взялися до діла, до збирання жертв, щоби дати поміч нашим нещасним браттям в старім краю, покривдженим війною. На ту ціль: товариства, читальні, клюби, кружки, устроюють представлення, концерти, відчити; повибирали місцеві комітети до ширшої діяльности, священики по церквах відправляють панахиди, акафисти; загрівають і кличуть парохіян до складання жертв. Одним словом, всі стараються ріжними способами, щоби зібрати як найбільше жертв і дати поміч загибаючим братам та сестрам як в Галичині так і закордоном. Та на жаль, мушу сказати, що в нашій місцевости Геркімер Н. Й., не робиться майже нічого в сім напрямку. Оправдують себе всякими примхами. Кажуть: „в нас заслабі та невідповідні лідери"; то знов інші, що „ми не мали ще дотепер доброго священика, котрий би загрів людий до жертволюбимости і щоби й сам взявся за те діло".

Правда воно і те, що наші попередні священики не дуже то щиро бралися до народньої праці, а хотяй декотрий був почав яке діло, то дуже обережно. Але тепер ми маємо священика молодого в особі о. С. Склепковича, котрий як довідуємося, є добрим патріотом. Дотепер він ще не мав змоги зачати народньої роботи, по тій причині, що мав много парохіяльних трудностий, і старався кождого вдоволити, що є великою штукою. Тепер вже справи поладнані, то можна сподіватись, що вкоротці о. Склепкович візметься до діла та направить всі дотеперішні місцеві недомагання. Отже памятаймо, земляки, що треба нам братися до праці, та сповнити свій чесний обовязок, і спрямувати на дорогу ту, котрою пійшли свідомі громадяни других громад! Складаймо жертви на поміч нашим нещасним голодуючим братам і сестрам в старім краю! А тимсамим покажемо себе культурними громадянами тут на американськім континенті і перед цілим цивілізованим світом.

Ф.

КОЛЬОНІЗАЦІЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

В часописах, призначених для польських селян в Західній Галичині і Конґресівці, „Пшияцелю Люду" і орґані премієра Вітоса „Пясті", постійно оголошують ріжні польські кольонізаційні байки і підприємства цілі комплекси східно-галицької землі для польської кольонізації.

В „Пшияцелю Люду" з 26. грудня 1920 і в „Пясті" з дня 19. грудня 1920 поміщені отсі кольонізаційні анонси:

I. Виказ Ч. 5 земських маетків, призначених до парцеляції:

1) Августівка, повіт Бережани, зелізнича стація Зборів. Обшар 717 морґів ріллі, 52 морґів першої якости сіножати. Ціна за морґ 7000—8000 польських марок.

2) Цепів, пов. Бережани, стація Козова. Обшар 1807 морґів ріллі, 82 морґів сіножати першої якости, один мешкальний будинок на 8 осіб. Ціна за морґ 7000—8000 п. м.

3) Городенка, повітове місто, 1700 морґів найліпшого чорнозему в Польщі, управа цибулі, тютюну, цукрових бураків, кукурудзи, поміщення на кілька місяців на фільварку Рашків для 100 родин, будівельний матеріял на місци до набуття. Виїмкова ціна супроти якости землі і положення 15.000-20.000 п. марок за морґ.

4) Конюхи, пов. Бережани, стація Буще. Обшар 1143 морґів поля, 100 морґів сіножати. Ціна за морґ 5000—9000 марок.

5) Шшанець, пов. Гусятин, стація Деренівка. Обшар 100 морґів поля чорнозему, 200 морґів сіножати. Ціна за морґ 6000—8000 марок.

6) Олесин, пов. Бережани, стація Козова. Обшар 1000 морґів поля і сіножати. Ціна за морґ 7.000—10.000 морґ.

7) Половці, пов. Чортків, стація Джурин. Обшар 1200 морґів ріллі і сіножати. Ціна за морґ 8.000—10.000 марок.

8) Шидлівці, повіт і стація Гусятин. Обшар 480 морґів подільського чорнозему і 100 морґів листового лісу. Ціна за морґ 8.000—10.000 марок. Осібно до набуття водне право, з турбіною в доброму стані, полишившоюся зі спаленого млина.

9) Сорока, пов. Скалат, стація Хоростків. 550 морґів подільського чорнозему. Ціна за морґ 6000—8000 марок.

10) Живномір, пов. і стація Бучач. Около 200 морґів дуже доброї ріллі під лісом. Ціна за морґ 10.000—12.000 марок.

Інформації в справі сих маєтків уділяє Земельно-кольонізаційне Товариство, Львів, ул. Галицька 21 і Секція Земельно-кольонізаційного Товариства в Кракові, ул. Чиста ч. 6, II. поверх.

II. Виказ маєтків.

Повіт Борщів: Іване Пусте 1000 морґів, на разі парцелюється 300 морґів; Горошова 1000 морґів, на разі парцелюється 300 морґів; Нівра 600 морґів, Залісся 270 морґів, Устє епископське 120 морґів, найліпший подільський чорнозем, удається кукуруза, тютюн, морелі. Ціна від 7.500 до 10.000 марок.

Повіт Яворів: Хотинець, Хотинецькі Халупки і Прохалина. Земля піскoво-глиняста. Ціна 6.000 до 8.000 марок.

Повіт Бучач: Порхова 400 морґів подільського чорнозему. Ціна 6.000 до 8.000 марок.

Повіт Камінка Струмилова: Карани коло Незнаєва 200 морґів. Ціна 6.500 до 8.000 марок.

Повіт Підгайці: Богатківці 1920 морґів подільського чорнозему. Ціна 5.000 до 7.000 мар.

Повіт Радехів: Нестаничі 120 морґів, Немилів, оставша решта около 100 морґів, Куликів 140 морґів, Холоїв, решта 40 морґів. Ціна 3.700 до 7.500 мар.

Повіт Скалат: Заднишівка 120 морґів, Богданівка 1100 морґів, Городниця 750 морґів, Малинівка з 680 остало до парцеляції 280 морґів. Ціна 6.000 до 8.000 марок за морґ, а в Заднишівці 9.000 до 12.000 марок.

Повіт Тернопіль: Плотицький Ключ здовж Серету на північ від Тернополя, обнимаючий 3.000 морґів і слідуючі села: Богданка, Івачів Горішний і Долішний, Чернихів, Чистилів, Малашівці, Янківці, Острів 400 морґів. Ціна 6.000 до 9.000 марок за морґ.

Повіт Збараж: Кийданці 450 морґів. Ціна 5.000 до 8.000 марок за морґ.

Ціни розуміється разом з усіми коштами включно з поміром, контрактом і інтабуляцією. Стемплі, леґалізаційну належитість і переносну таксу поносять купуючі.

Майже всі висше названі маєтки надаються на кольонізаційну парцеляцію. При твореню нових осель служить банк помічю в набуванню будівельних матеріялів і рільничих знарядів. При зголошенню на певний предмет значніщого числа парцелянтів з одної і сеї самої громади або парохії, банк уділяє знижки в ціні землі.

Сю парцеляцію переводить „Відділ парцеляційний Земського Кредитового Банку" у Львові, улиця Третого Мая ч. 12, на підставі уповаження Гоовного Земельного Уряду в Варшаві з дня 30. листопада 1920 р. На закуплені парцелі можна дістати гіпотечну позичку.

В „Пясті" оголошує земельно кольонізаційне товариство, що трансакції, переведені товариством, не потребують осібного позволення властий. Се товариство орґанізує малоземельні кольонізаційні ґрупи, а для інвалідів польської армії, двірської служби, підміських урядничих кольоній і для державної служби, уділяє товариство найдалі йдучої помочі.

Надто канцелярія адвоката д-ра Бруна Блюменфельда у Львові занимається парцеляцією 240 морґів поля над Золотою Липою, 28 морґів поля в підгаєцькому повіті, 300 морґів поля при шосі з Бучача до Струсова. Се оголошує „Пшияцель Люду".

В сьому „Пшияцелю Люду" подається одночасно інтерпеляція в польському соймі посла Вуйціка, в якій закидається польському урядови, що він не переводить парцеляції в корінній Польщі.

Два тільки кольонізаційні банки, а у Східній Галичині є їх ціла тьма, в одному тижні парцелюють около 23 тисяч морґів землі і при сьому явно й славно оголошують, що се твориться кольонізація Східної Галичини і то на основі закону, ухваленого польським соймом дня 10. липня 1919 р.

В Женеві польська делегація до Союзу Народів оголосила світови комунікат, що при парцеляції українським селянам не робиться ніякої кривди, а противно вони користають з сих самих „привілеїв" що й польські селяне.

Премієр Вітос недавно заявив у Львові українським селянам, що землю у Східній Галичині будеться парцелювати між українське населеннє.

Але се все тільки пусті слова. На ділі кольонізація Східної Галичини, як свідчать оголошені анонси, поступає так скоро як ще ніколи не поступала.

Українське населеннє Східної Галичини дивиться на польську кольонізацію у Східній Галичині такими самими очима, як колись дивилися познанські Поляки на пруську кольонізацію в Познанщині.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В АЛЛЕНТАВН, ПА., ДРІМАЄ.

Дописуватель каже, що від довшого часу в громаді нема жадної народної роботи і взиває до помочі старому краєви.

(Допись „Свободи").

Allentown, Pa. Jan. 22, 1921.

В кількох числах „Свободи" бачив я, що Редакція „Свободи" просила своїх дописувателів, щоби подавали дещо до ґазети про життє і народній рух місцевих наших громад. Я яко читач „Свободи" позволю собі дещо написати про життє та про громадський рух серед аллентавнських Українців. Я не буду тут богато розписуватись, бо я знаю, що кождий свідомий Українець знає аллентавнську громаду з минувших років, як вона красно поступала у своїй праці. Але відколи о. Антін Лотович виїхав з Аллентавн, наша громада немов заснула і не дає жадного знаку життя. Нема у нас лідера, тай тепер кождий, хто хоче, той собі на свою руку провадить політику.

Ось читаю допись в „Свободі" з дня 15-го січня с. р., в якій дописуватель п. М. Галевич пише про січове віче, котре відбулося дня 2. січня с. р. Хто з читачів прочитає ту допись, то справді подумає, що в Аллентавн ще український дух не завмер.

Другий знов, товар. Карпович, подає поклик до всіх свідомих українських робітників Америки і Канади в большевицькій газетці „Укр. Щод. Вісти" з дня 19-го с. р., в якім заявляє, що гурток українських робітників в Аллентавн перейшов на „радянських" Українців. Ось яка нагла зміна в автора. Пише він, що аллентавнські робітники, котрі донедавна бродили в „патріотичнім болоті"; котрі були наживою ріжної контр-революційної зволочі, нині вже проснулись і вимоталися з патріотичного багна на суху і чисту пролетарську дорогу і гордо піднесли в гору радянський прапор, ідуги вперед через клясову боротьбу до красшої будучности.

Я не дивуюсь дописувателеви, котрий таку дурницю писав до „Укр. Щод. Вістий", бо я знаю що дописуватель доперва щойно встав з ліжка. Можливо, йому, коли він лежав в ліжку то всьо снилося і він, коли піднісся на ноги й оглянувся по світі, то справді подумав, що вже всі аллентавнські Українці перейшли за ним на большевизм. Але я дивуюся редакторам „У. Щ. В.", що таку дурницю поміщують у своїй газетці. Таж ті редактори знають, що аллентавнські Українці ніколи не перейдуть на їх сторону. Хиба вони се роблять задля баламучення других Українців і тому пишуть про аллентавнських Українців, що нібито і Аллентавн пійшов за ними. Поважані Читачі „Свободи"! Я Вам тут заявляю, що ніхто із свідомих аллентавнських Українців не пійшов за покликом „Укр. Щод. Вістий" і не пійде, опріч Карповича і кількох йому подібних. Тому то я вважаю, що така допись, яку дописуватель помістив в „У. Щ. В.", єсть злобним підступом і очерненнем імени чесних Українців в Аллентавн.

Зноваж дописуватель товар. М. Галевич, бувший кошовий, — як я вже згадав вгорі — пише про січове віче і в тій дописі взиває Українців з Аллентавн до братерської згоди та до єдности і вихваляє тов. Новодворського з Шикаго, Ілл., і згадує, як то тов. Новодворський говорив про наших керманичів, котрі старались розбити Січ в Америці. Я чув як тов. Новодворський закинув слово на адресу бувшого орґанізатора аллентавнської Січи, але потому стримався, бо прийшов до себе і пізнав, що тут хтось мусів сильно працювати, коли зорґанізував Січовиків до купи, а тепер Січовики не хотять триматись єдности.

Чому на зазив тов. Новодворського ані один Українець не вступив до Січи? Тому, що кождий з аллентавнських Українців знає, що аалентавнська Січ єсть партійна, хотяй тов. Новодворський заявляв, що Січ єсть безпартійна, але тут в Аллентавн Січ єсть партійна.

Крім того нині кождий боїться вступати до Січи, щоби його не примусили взяти на 100 дол або на 200 дол. шира в „Січовій Корпорації". Тому то так мало вступає до Січи. Я не виступаю проти Січи, бо я сам був Січовиком і до нині є. Я знаю, що Січова Орґанізація єсть для помочі українській державі. Але я виступаю проти партійности, котра між нашими Січовиками панує. П. М. Галевич, славний бувший кошовий взиває нас до єдности і до згоди, але я запитаю Вас, товаришу, бувший кошовий, хто зробив роздори, хто скликував на самий Великдень, 1920, тайний мітинґ, шоби зробити партію як не Ви?!!

Не кричіть по ґазетах, але беріться до народньої роботи і до складання жертв на краєві сироти або Січових Стрільців. Читалесьте клич в „Свободі" з дня 15-го січня 1921. Там Січові Стрільці з Чехословаччини кличуть до нас американських Українців о поміч, а ми того голосу не чуємо. Але їх голос то голос розпуки. Ми не чуємо голосу вдів, материй, діточок голодних, обдертих, голих і хорих, тиняючихся попід плоти! Не чуємо стонів хорих, конаючих, катованих в старім краю.

Вони палять душу кождого, хто признає себе Українцем тут на вільній землі Вашинґтона, і от по хвилевій мовчанці народ будиться знову до народньої праці та до складання жертв. **Подивіться на Филаделфію, котра зложила $1.888 на краєві сироти! Погляньте на Скрентон, котрий зложив $1.512.61; на Карнеґі, котрий зложив $245.60, і на другі меньші громади, як Ню Кенсінґтон, котрий зложив $350.00.** Отже, браття, берімся і ми до народньої роботи! Нехай наш патріотизм не буде зашитий в мішку! Покажім свою поступовість світови і своїм браттям; нехай вони бачать, що ми за них памятаємо!

Володимир Кашицький.

Гриць Круговий.

ПРОЩАЙ, РІК КРОВИ!

Рік страт і сліз і мук і крови,
Іди від нас, прощай на віки.
На тлі братерської любови...
Де глянь: руїни, плач, каліки.
Не свій, іди, пірни в Нірвану!
Вінок сплетем тобі з тернів...
Дарунок твій — болючу рану
Ми перетворим в пекла гнів...
І не пішлем проклон тобі,
Гріхів твоїх не судді ми.
Молитись будем тій тобі
Що людство вивела з тюрми...
Ти Дух народній пробудив,
Рабів покликав з пут до долі.
На трупах правду відродив,
Проклав рабам шляхи до волі.
Життя свого ти кінчив дні.
Покинь же нас, пірни в Нірвану!
Прощай! В одній лише борні
Ми згоїм кляту краю рану.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" КОТРІ ЗМІНЯЮТЬ СВОЇ АДРЕСИ.

Отсим подаємо до відома, що від 1. лютого б. р. не будемо абсолютно зміняти адреси тим читачам „Свободи", котрі враз зі зміною своєї адреси не пришлють рівночасно 10 центів. Ся постанова обовязує безвзглядно всіх читачів нашої часописи, без огляду на те, чи вони є членами У. Н. Союза, чи ні, і чи вони зміняють свої адреси в своїм почтовім уряді, чи присилають ті зміни прямо до нас. Хто до сеї постанови не приміниться, сьому ми затримаємо висилку ґазети аж до того часу, доки не буде заплачена належність за зміну адреси.

Адміністрація „Свободи".

РОДИМЦІ!

Чи Ви сповнили свій обовязок?
Чи висилалисьте грошеву поміч своїй родині в старім краю?

Єсли так — то не забувайте на ню і на дальше і памятайте о тім—що Ви ніколи на нас незавелися. — Длятого посилайте гроші тепер і все через наш банк а не пожалуєте — бо ми висилаємо гроші по найтаншім деннім курсі і доручаємо як найскорше а на доказ впсилаємо посьвідку з власноручним підписом адресата.

NEMETH STATE BANK.
JOHN NEMETH, Pres.

MAIN OFFICE: 10 E. 22ND STREET, BRANCH OFFICE: 1597—2ND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

ЛІПШЕ ЗОЛОТА.

Кождий чоловік знає з досвіду, що добра рада краща золота. Новий та переконуючий доказ є лист писаний до нас п. Іваном Мурником з Brilliant, Ohio, з дня 6. грудня: „Тут живе чоловік, що довгі часи терпів на жолудок. Він пробував всіляких лікарств, одначе всьо безнадійно. Вкінці я порадив йому попробувати Трінера Гірке Вино. Він послухав моеї ради і сьогодня тішиться добрим здоровлем дораджуючи кождому Трінера Гірке Вино. Голосне признанне Трінера Гіркого Вина, як вельми помічного ліку, є совісним висказом чоловіка, бо воно є знаменитим средством проти запору, на брак апетиту, біль голови, нервовість, безсонність і инші слабости що повстають з нездорового жолудка. Кождий аптикар і друґсторник має також на складі Трінера Лінімент, найкраще средство проти болів спричинених холодом або вогким воздухом. JOSEPH TRINER COMPANY, Chicago, Ill. New York representative: 340 E. 71st Street.

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ У ЛЬВОВІ
полагоджує справи
АМЕРИКАНСЬКИХ І КАНАДІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ В ГАЛИЧИНІ.

Хто з американських і канадійських Українців має яку правну справу до полагодження на місці в Галичині, нехай звернеться до

Д-РА ВОЛ. БАЧИНСЬКОГО У ЛЬВОВІ.

Др Володимир Бачинський є звісний всім галицьким Українцям яко бувший посол до сойму (з Підгаєччини) і до парляменту, а також одвічальний редактор „Діла" і „Свободи" та довголітній секретар Народнього Комітету у Львові.

Адреса д-ра В. Бачинського така:
Dr. WOLODYMYR BACZYNSKYJ,
Krajewyj Adwokat,
ul. Supinskoho 19, Lemberg,
EAST GALICIA, EUROPE.

З ФІЛАДЕЛФІЇ ДО АНТВЕРПІЇ

впрост без пересідання відходить корабель 12. марця. Дуже вигідна і коротка дорога. За 15 днів будете в краю. Як не маєте пашпорту, то просимо написати або прийти до Бюра, а ми вам вигробимо і продамо шифкарту. Від марця кораблі будуть відходити з Філадельфії до Антверпії впрост щодва тижні. З Ню Йорку маємо кораблі що кождих два дні до Антверпії, Ротердаму, Гамбурґа, Бремен і инших портів.

Як бажаєте спровадити свою рідню до Америки так просимо написати або прийти до Бюра, а ми вам вигробимо всі потрібні документа, продамо шифкарту на найліпшу лінію і за помочю наших агентів у Львові, Кракові, Варшаві і инших містах ваша родина прибуде скоро до Америки.

ГРОШІ ДО КРАЮ пересилаємо через ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ у Львові скоро і під гаранцією. — Пишіть або приходіть до:
Офіс Бюра містить ся у власнім домі.

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.,
322 NORTH 8TH STREET, PHILADELPHIA, PA.

МОЯ ОСТОРОГА

Знаючи про незвичайну полекшу від мойого Болгарського Чаю на Кров, бажаю остерегчи перед підробками моїх приятелів і всіх недужих що терпять на ревматизм, запори, розмильненнє, квасоту, ґази жолудкові, біль голови, печінок, нирок і нездорову кров. Є лише один оригінальний Болгарський Чай на Кров, а сей я вирабляю. Не дайтесь здурити підробкою. Хора людина повинна мати лише добрий лік.

Минувшого року в богацько случаях Болгарський Чай на Кров горячій з кусником цитрини, був найкращим ліком в поборюванню Еспанської Інфлюензи. Він відсвіжував кров і випирав шкідливі мікроби. Глядіть за моїм назвиском і охоронною маркою на кождій пачці, а тоді будете певні, що дістали оригінальний чай на кров.



Болгарський Чай на Кров спродається у всіх другсторах і кождій чесний аптикар радо його вам доручить. Єсли ваш друґсторник не має на складі, я радо вишлю оплачену і забезпечену велику пачку за $1.25 або 3 пачки за $3.15 або 6 пачок за $5.25. Пишіть до мене:

H. H. VON SCHLICK President MARVEL PRODUCTS, Inc., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

БЕРЕЖІТЬ СВОЇ ОЩАДНОСТИ.

Вдша кишеня є лихим місцем для забезпеки Ваших грошей. Міліони долярів втрачено або вкрадено многим людям в минувшім році. Цілий край зароївся всякими ошустами і злодіями, які готові обдерти Вас з тяжко запрацьованих грошей. Щоби мати певність, що Ваші ощадности будуть забезпечені, Ви повинні зложити їх в банку, де вони будуть зовсім безпечні і принесуть ще проценти.

Тисячі вдоволених костумерів потверджує нашу корисну обслугу і гарне поведення, яке ми віддавали для їх грошевих справ. 4ч21

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

К АЛЄНДАР „ДНІПРО" — НА РІК 1921 —
богатий змістом, з численними ілюстраціями і прикрасами, друкований в трех кольорах, дуже старанно викінчений.
ЦІНА ПРИМІРНИКА $1.00.
Замовлення висилайте на адресу:
SVOBODA
83 Grand St. Jersey City, N. J.
55 ІЛЮСТРАЦІЙ

НА РІЖНІ ТЕМИ.

Нераз чуємо від людий, як неодин каже, що він вже має двайцять чотири роки і йому вже опікуна не треба. Люди се розуміють, що чоловік, котрий має скінчених двайцять чотири роки, вже має свій повний розум і може (має право) розпоряджувати собою після власної волі.

Та не в кождім випадку се є оправдане, бо часом мала дитина єсть мудрійша від того, котрий має два рази по двайцять чотири роки. Тому коли чоловік дійде до тих літ, се не значить, що він вже має свій повний розум, але що в тих літах він повинен вже розум мати.

Наш чоловік (в краю) не тому не хоче на книжку і дивитися, аби не любив того, що в ній написано, та аби не любив прочитати якоїсь повісти, історії, або й байки. А лиш тому відноситься до книжки з недовірем, бо йому здається, що кожда книжка є такасама як та що біл податку.

Нераз чуємо, як неодин нарікає, що богатий чоловік, що лиш захоче то має, і де хоче поїхати, то поїде, — все йому вільно. Та се не конче єсть правдою, що лише богатий може все мати, і куди схоче поїхати, то поїде. Бо робітник також само може то все мати і поїхати, куди лиш захоче. Робітник, коли йому лиш подобається, то може бути в Парижі, в Лондоні і може бути в першім ліпшім готелю; вина може випити і ще раз може випити, бо се його не буде коштувати ані цента і не зашкодить йому пробувати таких річий, на котрі навіть і найбогатший чоловік не міг би спромогтися.

Робітник те все може мати, але тільки лишень в своїй думці, бо як то кажуть: Бідний думкою богатіє. В дійсности він мусить задоволитись сухим хлібом і водою.

Люди кажуть, що що голова то розум. Але не все можна сказати, що що голова — то розум, бо се залежить, чия голова. В одній місцевости прийшов я до одного штору (до Жида); дивлюсь, дім мурований на два поверхи; штор богатий, в повнім значінню того слова. Якраз в той час прийшло двох російських Українців і почали питати сього Жида, чи не знає він кого, де вони могли би дістати „борт". Я вмішався в їх розмову і довідався, що ті люди вже одинайцятий рік в Америці і в тімсамім місті. Жид приїхав о два роки скорше від них. Розповів він мені, що се люди з Росії, з тогосамого села, де і він був. Коли я почув, як то наші люди з України ради собі шукають в Америці аж в Жида зі свого села з України, хотяй тут вже 11 літ, то я собі подумав, що не завсіди правдою є, що що голова — то розум, але що що Жид—то голова, то можемо сказати напевно.

Не тому український нарoд не має дотепер свободи, що не потрафив би сам собою рядити. Ні! Коли напів-дикі Альбанці мають свободу; коли о много меньші, числом народи тішаться свободою, то й українському народови безперечно належиться воля. Але єсть богато причин зі сторони ворогів України і богато есть причин, котрі пошкодили українській справі зі сторони „наших". Одні казали, що ми Українці не є Українці; другі казали, що ми Росіяни; інші знов казали і кажуть, що ми „карпатороссы", а ще інші кажуть, що ми Поляки.

Отже і через чужих і через своїх ми ще не на волі. Як будемо одним народом, а не десятьма чи стома, то і сила в нас буде і другі нас знати-муть і шанувати-муть.

Робітник як приходить до фабрики за роботою, то звичайно каже, що він хоче робити. Та не конче можна вірити що робітник каже правду, що він хоче робити ту роботу, яку йому дадуть, але він хоче жити. А щоби жити, мусить також хотіти робити, і казати, що хоче робити.

Люди нарікають на теперішні часи, що ніхто не прийде і не скаже: „На, маєш!", — але, хто прийде то все каже: „Дай! і бо то було для нього приємно, як би хто прийшов до нього і сказав замісць: „Дай!" — „На, маєш!"

Я думаю, що і в тім випадку ріжно може бути. Як би хтось напримір потягнув його кого по голові і сказав: „На, маєш!" — чи було би в тім не мав би жадної приємности. Чи як?

Неодному чоловікови здається, що його голос його жінки то голос соловія, котрий щебече весною у гаю. Іншому знов здається, що то не голос його жінки, але що се сорока скрегоче в зимі на стодолі. А як вам здається?

Ілько Підскальний.

Олієн, Н. Й.

ПЕРШИЙ КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ СМИЧКОВОЇ ОРХЕСТРИ В НЮАРКУ.

(Допись „Свободи").

Дня 15-го січня с. р. відбувся концерт заходом Української Смичкової Орхестри в Нюарку в галі Кольосеум. Чекав я і слідив в українській пресі, чи не появиться яка рецензія за той концерт, але, на жаль, не міг дочекатися і сам, хоч не музикальний, уважаю собі за обовязок сказати кілька уваг про згаданий концерт, а зокрема хочу сказати дещо до нашої співолюбивої публики і до компетентних одиниць, котрі в приватній балачці на тему музики вважають себе за авторітет, але на ділі нікони, а зглядно дуже рідко коли показуються на концертах, устроюваних Українцями.

Найлекше є робити уваги. Ходить лиш о те, чи ті уваги є оправдані, чи — як кажуть — „вчепився як репях кожуха, тай сам не знає, чого хоче". Я не хочу бути таким репяхом, але хочу сказати свої помічення і враження, які я віднїс з цего концерту.

Аби бути безсторонним, то зачну робити уваги щодо себе самого. На концерт я приїхав вже по другій точці, але на своє оправдання маю аж дві причини. По перше, що я приїхав з дальшої місцевости, а по друге я числив на те, що концерт розпічнеться „по рутенськи" і сим разом перечислився.

У нас є гарна пословиця „Застався, а постався!", але, на жаль, ми не все і всюди вміємо її використати. Галя, в котрій відбувся концерт. Я думаю, що в Нюарку є чейже порядніша і акустичнійша галя ніж Кольосеум. До порядної галі зайдуть і чужинці, а нам повинно на тім дуже залежати.

Щодо виконання програми, то я не берусь критикувати, але яко одиниця спосеред співолюбивого українського загалу маю право сказати, що аранжери, а зокрема п. Едельман, дірігент орхестри, мусів доложити богато старань і праці, щоби так гарно вивести доволі трудні точки програми. Загально беручи, публика була дуже вдоволена, а найліпшим доказом були рясні оплески і кількаразові викликування панни А. Базарницької (сольо сопранове), панни Віри Стеткевич (сольо фортепянове), пані Юлії Шустакевич (сольо сопранове) і других, не згадуючи смичкових продукцій, котрих публика не пускала також без оплесків і викликувань.

Тільки я міг сказати щодо програми, бо не хочу „авторітетам" мішати каші.

Тепер черга на нюарську українську публику, щоби і їй причіпити латку.

Нюарк належить до більших українських громад. Там є виокі достойники церковні, світські політики, лідери многих партій і пр. і пр., але на концерті чогось вони не явились, щоби своєю присутністю звеличити сей концерт, а тимсамим в молодих учеників і учениць Української Смичкової Орхестри вляти запал і охоту до дальшої праці на тім поли. Тут не може бути викрут, що — мовляв— се не моя партія давала концерт. Партійні розпори не сміють профанувати такої штуки як музика. (Навіть Падеревському признаємо, що він великий музик, хотяй порубав сокирою фортепян тай на тім скінчив свою артистичну карієру).

Богато гостий було з околичних місцевостий, як з Ню Йорку, Джерзи Сіти, Елизабет, а навіть з Ансонії, Конн. Знова дехто з нюарської публики попривозив зі собою непотрібно малих неслуханих дітий, які бігали по галі підчас продукції. Дитина є від того, щоби бігати, а родичі є від того, щоби звернути увагу дитині, що не все і всюди можна бігати. Неслухняну дитину ліпше би було лишити в хаті.

Не належить також до доброго тону куренне підчас концерту на галі. Комітет, котрому було поручено доглядати порядку на галі, повинен був звернути увагу тим панам, щоби здержались від курення, а також, щоби на галі здіймали капелюхи.

Панове „авторітети" певно скажуть: А то критика, а то рецензія!

Я й сам скажу, що не критика, бо я й не брався критикувати, а писав те, що чув і бачив. Але я маю охоту запитати вас, панове „музикальні авторітети", чому вас так рідко видати на українських концертах чи представленнях? Чи може часом боїтесь покалічити свої делікатні „слухи" простими робітничими звуками? Прийдіть, не бійтесь! Не такий вовк страшний, як його малюють. Ми вашу увагу і критику приймемо дуже радо, коли вона буде лише щира і правдива. Вдарте в акорди щирої критики, а ми певні, що всі дисонанси між нами азтруться.

Гість.

КРЕВНИХ І ЗНАКОМИХ
спроваджуємо до Америки в найкоротшім часі. — По інформації у всіх справах звертайтесь до:
S. KOWBASNIUK,
244 Avenue A, cor. 15th Street, NEW YORK, N. Y.

ОСТОРОГА.

Єсли ви хорі, у вас повинна бути пачка оригінального чаю на кров з моїм назвиском.

Єсли не домагаєте на жолудок, печінку, нирки або кров, найкращим і найвірніщим товаришем хорого є Болгарський Чай на Кров. Пийте горячій перед спаннем, щоб позбутись перестуди. Лікарі припоручають отсю чисту зільну гербату. У всіх друґсторах є оригінальна, з моїм назвиском на пачці; або вишлю одну велику пачку почтою за $1.25. Адресуйте до мене: H. H. Von Schlick, President, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ХОЧЕТЕ
Їхати до старого краю?
ХОЧЕТЕ
спровадити родину з краю
ХОЧЕТЕ
вислати рідні грошеву поміч
ХОЧЕТЕ
перевести яку правну справу в старому краю? 80
То приходіть або пишіть до
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА В НЮ ЙОРКУ
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
10 East Seventh Street
New York City
Adv.

ТИСЯЧІ ХВАЛЯТЬ
JUVITO ГЕРБАТА НА КРОВ

Пощо вам або кому иншому у вашій родині терпіти дальше на жолудок, печінку, нирки, болі черева, голови, розлюзненне, запір, ревматизм, біль хребта, нечистість крови, перестуду, кашель і т. и., коли JUVITO ГЕРБАТА НА КРОВ, зложена з чистого і найкращого зілля всіх частин світа, вживаний тисячами людий, дасть вам скору і знамениту поміч. 9ч21

Єсли сего чаю немає аптикар або гросерник, вишліть $1.00 на одну велику пачку, яка вистарчить на 120 днів, або $5.00 на шість пачок.

Гроші звертаються єсли заведетесь у вислідках. Адреса:

JUVITO LABORATORY,
SOUTH HILLS BRANCH 250,
PITTSBURGH, PA.

P. S. З охотою висилаємо на жадання спробну скількість чаю.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

АНСОНІЯ, КОНН. Повідомляєся подальших членів відділу 262-го, що через часте непорозумінне межи членами, що належали і не належали до У. Н. Союза, за позволеннем головного уряду У. Н. С., змінено назву того відділу. Перше істнував під іменем „Сестрицтво Святої Єлени", від. 262 в Ансонії, Конн., а відтепер буде називатись „Сестрицтво „Любов", від. 262, в' Ансонії, Конн. Місячні вкладки будеться збирати від членів в кожду першу неділю в місяці, в церковній гали по вечірні. До того відділу відтепер будеться приймати мущини і женщини, без ріжниці, після статута У. Н. С., а що тепер в тім місяці і на другий приймається до Союза лишень за 50 цнт. вступного, то повинен кождий користати, хто ще не належить до У. Н. С., а не відкладати з дня на день. Агафія Ціркот, предс.; Тація Скуба, кас.; Олена Прийдун; секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. На річних зборах тов. „Запорожська Січ", від. 117, що відбулися дня 31. грудня, 1920, вибрано отсей новий уряд: Ю. Павчак, пр.; Л. Кшивінський заст. предс.; П. Перей, секр. фін.; П. Драбек, секр. рекорд.; И. Демкович, касієр. Мітінґи відбуваються що місяця в другу суботу по першім. Проситься всіх членів приходити точно на мітінґи. До У. Н. Союза тепер приймається за 50 цнт. вступного. Єсть добра нагода кождому приступити. — П. Перей, секр. фін.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Братство св. О. Николая, від. 78, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 13. лютого, в гали церковній, зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів як найчисленнійше явитись. Довгуючі члени мають вирівнати свої місячні належитости. Будеться приймати нових членів за 50 цнт. вступного до У. Н. Союза, а до братства без вступного. Проситься членів привести пару нових членів зі собою, як вони хотіли би приступити до нашого відділу і У. Н. Союза. — М. Шайняк, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З КРАЮ ДО АМЕРИКИ—З АМЕРИКИ ДО КРАЮ

продаємо шифкарти на поспішні кораблі всіх ліній по стисло компанійних цінах. Виготовляємо всякі потрібні документи і помагаємо пасажирам при висіданню в Америці.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ

по найтаншім курсі, чеками доляровими і в марках, телеграфічно і почтою. В доказ доручення таковых, доставляємо посвідчення з краю з власноручними підписами.

Полагоджуємо всякі старокраєві спадкові і грунтові справи. 1ч20

ВІД ОЩАДНОСТИЙ ПЛАТИМО 4% РІЧНО.

Голоситься або пишіть на адрес:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

United American Lines INC.
Joint Service with
Hamburg American Line

ПРЯМА ЛІНІЯ МІЖ НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРГОМ
Найлпше получення до всіх частий центральної Европи

КОРАБЕЛЬ "MOUNT CLAY" ПОПЕРЕДНЬО "PRINZ EITEL FRIEDRICH"

ВІДІДЕ З НЮ ЙОРКУ { СУБОТА .....19-го ЛЮТОГО / ЧЕТВЕР .....31-го МАРЦЯ } о 12. годині в пол. / о 2. годині попол. з Pier № 7 No. River

S. S. "Mount Carroll" (новий) S. S. "Mount Clinton" (новий)
S. S. "Bayern" (новий) S. S. "Wuerttemberg" (новий)

Опісля відізди кождого тижня кораблем S. S. HANSA (ex Victoria Luise) і новими будуючимися, як:

Кабіни з 2, 4 і 6 ліжками на всіх згаданих кораблях. Окремі їдальні, галі для куреня, галі розривок і променадові поклади для ужитку подорожних 3-ої кляси. 7пп18

ЗАМОВИТИ МОЖНА ПИСЕМНО В УПОВАЖНЕНИХ АГЕНТІВ АБО
39 BROADWAY, NEW YORK CITY.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи Зважте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі



Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік
Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоґ
ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ІМІҐРАЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО ПОМОЧІ

— ФІЛІЇ —
ЛЬВІВ, ВІДЕНЬ, ЧЕХИ, ЯБЛОННЕ НІМЕЦЬКЕ, УГОРСЬКА УКРАЇНА, МУНКАЧІВ.

Спроваджуємо людий зі старого краю до Америки.
Паспорти виробляємо за помочю наших заступників в старім краю.
Паспорти потверджуємо за помочю наших заступників в старім краю.
Оплачуємо дорогу зі старого краю до Америки.
Даємо раду кого можна а кого не можна спровадити.
Особа котру Ви спроваджуєте не буде мала жадного клопоту бо наш заступник в старім краю виробить йому всі потрібні папери до подорожи і готові віддасть в руки еміґрантови, так що особа котру спроваджуєте, не потребує журитися ані візом конзуляту американського ані нічим іншим тільки з готовими документами поїде просто до шіфи.
Єсли маєте замір кого спровадити зі старого краю то просимо віднестись до нас а ми цілу справу возьмемо в наші руки.
Користайте з нагоди і пишіть на адресу:

IMMIGRANT AID COMPANY, INC.,
9 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK CITY.



Оснований перед 30 роками

The State Bank

(КРАЄВИЙ БАНК).

374-8 Grand St., New York, N. Y.

СТАН МАЄТКОВИЙ ПОВИСШЕ $85.000.000.

Є богато причин задля яких Ваші банкові потреби повинні бути полагоджувані через Стейт Банк, 374-8 Ґренд Ст., Ню Йорк.

The State Bank не є приватним підприємством, але банком, чартерованим правительством.

The State Bank є членом New York Clearing House, котре є стоваришеннем найбільших банків в Америці.

The State Bank має повисше 110.000 депозиторів а між ними є слідуючі:

Містицький Уряд міста Ню Йорку
Стейтовий Уряд стейту Ню Йорк
Почтові Щадничі вклади.

The State Bank є одним з найбільших банків в Злучених Державах, якого обслугу поручає горожанський Комітет зі Львова, і який з'єднав собі добру репутацію у банків тут і поза границями сеї держави за скоре і безпечне виконуванне поручених йому справ, і його грошеві перекази і дрефти приймають і цінять всі банки в Европі.

Складайте свої ощадности в **The State Bank**

Користайте з проценту, який наросте на Ваших грошах, а рівночасно забезпечите себе від всякої втрати.

Висилайте гроші до Ваших родин через Стейтовий Банк по найнисшім деннім курсі, і будьте певні, що вони дістануть їх скоро.

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ продається по низьких цінах, бо ми є представителями найбільших корабельних компаній в світі. Поради для осягнення ПАШПОРТІВ дається даром. Коли хочете, щоби обслужено Вас добре, прийдіть особисто або пишіть до

THE STATE BANK,
374-8 Grand St., New York City.



ЩОБ ДОБРЕ ВИХОВАТИ ДІТИ

Родичі забігаються, щоб виховати свої діти на сильних, здорових мущин і женщин.

Нечисті зуби є причиною многих терпінь, які в пізнійших роках роблять Ваше і їх життє прикрим.

Поможіть їм осягнути мужність і жіночу красу зубів через навчение їх чистити свої зуби "COLGATE'S"-а охолоджуючим кремом до чищення зубів.

„ДОБРІ ЗУБИ—СЕ ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ"

Напись "Colgate" на толетових виробах запевнює: Чесноту, Чистоту і Добрий Виріб. Основано 1806.



ТЕЛЕҐРАМА

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ, КОТРІ МАЮТЬ НАМІР ЇХАТИ ТЕПЕР АБО НА ВЕСНУ ДО КРАЮ.

Удавайтеся до Всеславянської Аґенції, котра є віддалена лише чотири бльоки від стації **Пенсильвенія,** котра спродає **Шифкарти** на всі лінії до краю і з краю.

Посідає добрий і чистий **Готель** для відізджаючих і приїзджаючих. 149сч57

Спроваджує кревних з краю під опікою аж до Вашої місцевости. — Хто не може їхати або спровадити рідні з краю, нехай шле грошеву поміч. — Наше Бюро пересилає гроші чеками, почтою і телеґрафічно по найнизшім деннім курсі, або долярами з повною ґваранцією. — Пишіть сейчас по всякі поради до:

ВСЕСЛАВЯНСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ
Стефан Дембицкий (властитель).

ALL SLAV AGENCY, 204 WEST 27th STREET, near 7th Ave., NEW YORK CITY.

ПОМОЖІТЬ СВОЇЙ РОДИНІ.

З огляду на низький курс грошевий, єсть добра нагода подати ВИДАТНІЙШУ ПОМІЧ своїм рідним, тому посилайте тепер гроші чеками, лише не йдіть до покутних агентів але удавайтесь до банку істнуючого від 20 літ, котрий своїм майном заручить кождий Ваш цент, а тим банком єсть БАНК ЕМІЛЯ КІССА під контролею Стейту Ню Йорк.

КОЖДИЙ ЦЕНТ ПОРУЧЕНИЙ МЕНІ доручує в як найкоротшім часі з повною ґваранцією а на доказ доставляю рецепіси з підписом Ваших рідних, що посилку отримали. 152—

ШИФКАРТИ продаю по компанічних цінах, всіх корабельних ліній, до: Гамбурга, Бремен, Гданьська, Лібави, Ротердаму і Антверпії.

ПАШПОРТИ виготовляю БЕЗПЛАТНО при купні шифкарти. Мій нотаріяльний департамент виробляє всякі документи старокраєві, як контракти, повновласти і афідевіти на спровадження рідних з краю.

Приймаю вкладки ощадности і плачу від них 4% річно. Тому як хочете бути чесно і ретельно обслужені, то зайдіть або пишіть до:

EMIL KISS, Banker,
133 SECOND ST., COR. 8TH ST., NEW YORK CITY

ПОКИ ЧАС! ПОМОЖІТЬ РОДИНІ!

Ми виробимо Вам всякі документа для спровадження Вашої родини до Америки. Ви чули, що замкнуть вступ до Америки, отже поки це право ще не увійшло в життє — виробляйте документи! Таким особам буде ще вільно приїхати. Спішіться, поки не запізно!

ШИФКАРТА ТІЛЬКИ ЗА $105.00 І ВИСШЕ. Найскорший корабель в світі. Висилаємо аж до Освєціма, Кракова та Львова. Пашпорти і шифкарти даємо до рук. Асекуруємо куфри. Пересилаємо гроші до кождого села і рішаємо гарантуємо за доручене.

Не забудьте помочи родині і визвольте її з „Дому Неволі", бо потім буде запізно! Пишіть або приїзджайте до:

UKRAINIAN EMIGRATION BUREAU
603 CARSON STREET, S. S. PITTSBURGH, PA.

УВАГА: Зі стації Pennsylvania, B & O чи Lake Erie, беріть Carson кару, висідайте на 6-ій стріті коло укр. церкви на Саут Сайд.

УКРАЇНСЬКЕ ПРЕДСТАВЛЕННЄ В ГРЕНВИЛ, Н. Й.

(Допись „Свободи").

В неділю, дня 23. січня с. р. відіграли члени тутешнього хору церковного в Гренвил, Н. Й., представленнє „Вифлеємська Ніч" на дохід церкви. Актори відіграли свої ролі знаменито. Грали два рази тогосамого дня і оба рази галя церковна повна була гостий. Тут нарід з Угорської Руси і представленнє дуже їм любилося. Вивученнєм роль занявся місцевий священик.

СЕРЕДНОВІЧЕ.

Варшавський „Народ", у вступній статті п. н. „Середновіче" поміщує протоколярні зізнання політичних вязнів, в части большевицьких полонених в Польщі, осаджених в тюрмах Модліна, Домбя та инших. Ось вони:

„Мишкіна, інструктора, взята до неволі під Варшавою, зізнає, що її знасилувало двох офіцирів, збито її та обдерто з одіжі. Засадили її в тюрмі при улиці Дзєльній. Звідти внесла вона скаргу до прокураторії, та досі без ніякого успіху.

Топольніцка, артистка полевого театру червоної армії, взята до неволі під Варшавою, зізнає, що переслухували її пяні офіцири. Твердить, що бито її ґумовими палками та вішано за ноги до стелі. З Модліна перевезено її до Варшави, пізнійше посаджено її в Домбю. На скаргу й досі нема відповіди.

Маріянна Лопот, жінка форналя з Насєльска. Її муж пішов з большевиками. Вона, почуваючися винною за чоловіка, пішла до сповіди, приняла причастіє, та чекала, що зроблять з нею польські війска. В кілька днів по відході большевиків, арештовано її. Заведено її до фабрики ґузиків, де було цілком нусто. Було з нею трох жандармів. Положили її на стіл, розібрали та били ґумами. Коли зімліла, облято її водою і далі бито. До тюрми не могла піти сама, — мусіли її завести. Посадили її разом з мущинами, де благала, щоби її добити. Два місяці мала на тілі синяки. Наглий суд увільнив її, та мимо сего перевезено її до Варшави до тюрми при улици Дзєльній, а опісля до Млави.

Рова Ципкіна, арештована в ночі 31. мая 1920, оповідає про нечувані тортури, яким піддавав її вахмістр Вуйцік, при чому катовано її в пристуности родини, щоби вимусити зізнання.

Того самого Вуйціка, подає взята до неволі Соня Пінкус, якої зізнання підтверджують те, що говорить Ципкіна. Обидві стверджують, що їх тортуровано. Подробицями можемо служити.

Знову про Вуйціка згадує Шифра Тунік, яка каже, що бито її ґумою, наложивши кайдани на руки, при чому окладано її кулаками і копано ногами.

Моська Табачника переведено побитого в ранах з Каменця до Варшави та вкинено до тюрми.

Таксамо в Мінську відбито мясо від костий 14-літнього хлопця Михайла Суточа, з села Оситовичі, з віленського округу, бито пястуками по лиці та кольбою, щоби змусити до зізнань. Бито теж його братову Юлію, не зважаючи, що вона була в тяжі. По дорозі до Варшави роблено їй неморальні пропозиції.

В середу, 18. серпня с. р. тюремна адміністрація у Вронках урядила погром на політичних вязнів. Спровоковано їх, а доворчині дістали відповідні інструкції, заховувалися брутально, називали увязнених худобою. Одна доворчиня, катувала й кинулася на увязнену Люйдорівну зі щіткою. Почався заколот. На се кинулася до казні товпа з 50—80 уоружених мущин і почала бити увязнені жінки. Ключниця і дозорниця Маєровска, самі командували: „До Ґроссер, до Кошутскої". Слідуючого дня всі побиті лежали в ліжках. Щойно на третій день випущено їх на прохід, але який страшний був вид: запухлі обличчя, очі попідбивані, голови пообвязувані, постаті бліді, як полотно, від упливу крови".

„Народ" запитує польського міністра справедливости, який офіціяльно називається „християнином", як поступив він супроти властий у Вронках? Чи може він не поширив своїх християнських почувань на виновників та не против тим, які показали бити увязнених і тим, що били їх.

НОВИНКИ

Трагічна смерть Українки.

Дня 17. січня с. р. Богу духа віддала молода Українка Г. Безпятка. Перебула тяжку недугу, операцію, розвязанне любої їй дитини, сина Бориса, однак дуже тужила за сестрою, котру хотіла бачити біля себе в часі недуги. Вже кілька місяців наперед тішилась покійна, що сестра її відвідає, потішить, поможе де в чіме все те було їй на гадці. Але в останній хвилі відповіла їй телеграфічно, що не може приїхати. Се прибило її і хотяй тіло кріпшало, та нервовість взяла верх. Ніхто не брав поважно слів її: „Не варта жити на світі" і тим подібні. Муж її, котрий не відступав хорої ні в день ні в ночі на бажаннє піщов по скланку води для хорої. Нараз розбиті нерви довершили своє діло. Хора вискочила з ліжка і кинулась з третього поверха на діл, на дерево, якого гилі зломили її клітину грудну, рамя та обдерли шию. Се сталось моментально, так що муж її п. Безпятко бачив нещасну ще у вікні, але не всилі був її затримати.

Хотяй лікарі робили надію на виздоровленнє, але невимовні болі справили смерть.

Згасло молоде життє доброї жени, любої мами, взірцевої товаришки, вірної любительки своєї Вітчини, куди ще тому 6 місяців хотіла їхати. Умираючи притомно, прощала на все всіх своїх кревних, приятелів; прощала любу Україну. Для неї їй так хотілось жити і милого синка на услуги їй дати...

Далека чужая земле, будь пером для неї. — **М. Балабай.**

Не стало свободи — в тюрмі.

Богачі, котрі попали в нюйорську тюрму Сінґ Сінґ, починають нарікати на брак свободи. Причина нарікань така: суперінтедент тюрем видав розпорядженнє, котрим заказується всім „поселенцям" в тюрмі носити діяменти, залицятися до жінок, писати любовні листи, носити модне убраннє. Так, приміром, правило 35. говорить: „Всім вязням остро забороняється носити або при собі перстені або другі дорогоцінности". А правило 25. каже таке: „На будуче не буде позвалятися жінкам відвідувати вязнів, хиба що вони належуть до найблизшої родини". Сі правила не подобаються богачам, котрі давнійше чванливо носили свої діяменти, чим викликали завистъ серед біднійших.

Сто тисяч за любов.

Пані Флоренс Зелі з Атлентик Сити пізвала паню Мюріел Ласіер, вдову по богатім лікарю, о сто тисяч долярів за те, що забрала її любов її мужа. Пані Зелі каже, що приязнь межи ними почалася від часу, як пані Ласіер купила автомобіль. Пан Зелі від тоді тільки і робив, що вчив паню Ласіер їздити автомобілем. А вчив її досить довго, бо автомобіль куплено ще літом 1917. року. На лісті можливих судів присяжних, котрі моють судити сю справу, є богато жінок, так що припускають, що жінки будуть судити справу зрабовання чувств мужа.

Жіночі права признані судом.

Підчас спеціяльної сесії дистриктового суду в Іес Мойнес, в стейті Айова, межи суддями присяжними були дві жінки. На 40 жінок, візваних судом до служби на присяжній лаві, 20 згодилося. Однак суддя мусів наперед обіцяти, що позволить жінкам сидіти з капелюхами на голові та що позволить їм підчас засідання суду на перерву, щоби могли напудрувати собі лиця.

АДРЕСА ПРЕДСІДАТЕЛЯ У. Н. СОЮЗА.

Подається до відома інтересованим, що адреса головного предсідателя У. Н. Союза є слідуюча:

SIMON YADLOVSKY,
Box 53, Jersey City, N. J.

СМІХУ ДО РОСПУКУ,

Найліпші професори і доктори медицини узнали, що хто читає гумористичні книги, дістає через се много більше здоровля. В сій книжці містяться річи сатиристичні, гумористичні і забавні. Читаючи сю книгу можна ліпше забавитися і насміятися, чим в найліпшім театральнім представленню. Та книга є варта для кождого що найменьше $2.00. Ми висилаємо лише через короткий час за 35 центів а хто надішле вітинок оголошення, дістане за 30 цнт. Адресуйте: 21всу41

UNIVERSAL SALE HOUSE,
243 E. 18th St., New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів даєсь відповідний опуст. Дворазове оголошенне з 5 стрічок $1.00.—Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подача сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рівночо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і нападів на других продавців.

В справі поміщуваних оголошень на адресу „Свободи", не належить запитувати ся адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не має обовязку відкривати імен сторін, даючих анонімну адресу.

Пошукую **ІВАНА ШУРИНА** в дуже важній справі. Моя теперішна адреса: LEON CHOMA, 221 E. 6th Street, New York, N. Y. 20-21

Анна Галидай пошукує своїх братів **ІВАНА і ЙОСИНА ГАЛИДЕЙ**, з Якубівна, Любовна, Галичина; перед 10 роками перебували в Cresson, Pa. Хтоби о них знав або вони самі зволять зголоситися на адресу: M. BAYKINS, Manhattan Lunch, 1128 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y. 14-21

ХОЧУ ВІДКУПИТИ ВИНДОВКЛІНЕРСЬКИЙ БИЗНЕС

або приступити до спілки з Українцем. Радбим остатися в околиці нюйорського округа. Голоситись прошу: WINDOWCLEANER, c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 20-21

НА ПРОДАЖ ДІМ НА 9 КІМНАТ

в околици Oxford, New Jersey, 1½ акра землі, добра вода і досить ріжних овочів, також кузня, зі всіма ковальськими знарядами, добрий заробок для ковалів. В поблизу є 6 фабрик. Близько зелізниці. Ціна за всьо $4000. Продаю з причини браку здоровля. По близкі інформації прошу голоситися на адресу: ANDREW SAWRAN, Bokle Ave., R. D., Oxford Furnace, N. J. 20-21

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з добрим голосом пошукує посади. Розуміє дуже добре провадити хор, школу дітий, уряджуванне представлень і концертів. Місце можу обняти сейчас. Листи прошу адресувати: U. S., Дякоучитель, c/o Swoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 20-21

СВІЙ ДО СВОГО!

Як Вам скучно сидіти в хаті, то прийдіть розвеселитися до сальону між своїх людий до:

МИХ. ПЕЛЕХА і ІВ. МЕНДАКА
під ч. 84 ESSEX STREET, JERSEY CITY, N. J.

Там дістанете смачні напитки, добрі цигара та поговорити зі своїми людьми. 20-22

НА ПРОДАЖ МУРОВАНИЙ БУДИНОК НА 6 РОДИН,

по 5 кімнат по однім боці а по 4 по другім в кождім мешканю, найліпше урядженне, горяча вода і купелі, газ; в долині салон, побіч гараж; властитель готов відпродати також салон купуючому будинок. Рент місячний $203.00 враз з рентом від сальону і гаражу. Ціна будинку і гаражу $17.000, з того $7.000 готівкою, $7000 на банковім морґечу а $3000.00 морґеч возьме сам властитель. Голоситись до властителя під ч. 229 Pacific Avenue, Jersey City, N. J. 20-23

ДО КРИМІНАЛУ З НИМИ!

Хто Вас обікрав, зробив шкоду, вишукаємо все, що Вам пропало. Де є Ваш чоловік? Де є Ваша жінка? Подайте Ваші скарги до **капітана поліції резервової.** Беремо справи по цілій Америці. вчс

Капітан Детективів:
MICHAEL GELLES,
299 Broadway, New York
Рум 907. Telephone: Worth 3515.

R. J. GLICK АҐЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находить ся в
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

ХТО МАЄ ЗАМІР
спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі, хай зголоситься до:
IMMIGRANT AID CO., Inc.,
49 E. 7th Street, New York City.

SANTAL CAPSULES MIDY
МОЧОВІ ВІДХОДИ реґулює В 24 ГОДИНАХ
Кожда ланка має напись з MIDY
Уникайте підробів

KI-MOIDS
(ЗЕРНИСТІ)
ПРОТИ **НЕСТРАВНОСТИ**
Розпливаєсь сейчас на язику або в теплій або зимній воді, або содовій. Питайте в сода-вода кіосках.
СКОРА ПОМІЧ!
Є ТАКОЖ В ТАБЛИЧКАХ
Продуковані через Scott & Bowne витворці
SCOTT'S EMULSION 10

ЩАСЛИВІ ДНИ!

Наступлять для тих Українців в Америці, котрі будуть знати англійський язик. Коли Ви до сего часу не володієте ним, то впишіться до нашої школи а в протягу 3 місяців Ви будете читати, писати і говорити по англійськи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 95-98

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St., New York City.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 38ч—

MIKE PEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.
Години урядові від 4. до 8 пополудни кождого дня, окрім неділь і свят. 08—

ДЛЯ ВЛАСНОГО ДОБРА
найбільша прикмета
SCOTT'S EMULSION
е унеможливленне імітації. Радимо кождому, хто вживає рибній товщ, брати Scott's Emulsion.
Scott & Bowne, Bloomfield, N.J. 20-14

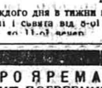


ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА
АПТИКА І ДРОҐУЕРІЯ
МИХАЙЛО УГОРЧАК,
(Давнійше C. J. McCloskey)
216 Washington St., cor. Sussex St. Jersey City, N. J.

Приладжує ліки після лікарських рецепт скоро, сумлінно і по умірковaній ціні. Має на складі великий засіб ріжнородних зел і корінів, всі американські і заграничні патентовані ліки, масти, пілі і т. н., великий вибір перфум, пудрів і других косметиків і взагалі все що входить в обсяг аптики і дроґуерії. Морожене і Сода.

Довголітна практика і фахові державні дипльоми дають найкрасшу запоруку сумлінної, скорої і гречної обслуги. 107ч—

Отворене кождого дня в тижни включаючи неділі і свята від 8-ої год рано до 11-ої вечер.





ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ,
115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
САМУІЛ КАУФМАН, М. Д.
спеціяліст хронічних і внутрішних недуг. 1—
Години приняття: від 9. рано до 9 вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.
Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашею дирекцією, старанна, цілковита і скора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОКТОР
ДР. М. МІЛОЄВИЧ
бувший военний доктор в старім краю. 100тс—
DR. M. MILOJEVICH,
417 WOOD STREET,
PITTSBURGH, PA.

НЕДУГИ МУЩИН
DR. KOLER
638 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.
Говорить по українськи.
Др. Колер відбув свої студії в Росії і має 28 літ досвіду у лїченню мущин. Голосіться особисто, почтою не лічу. Години приняття: від 9. рано до 9. веч., в неділі від 9. до 2. попол.

ДОКТОР ЗИНС
СПЕЦІЯЛІСТ.
Говорить по українськи.
Має 25-літну практику в „Ню Йорк Пост Ґраджуейт Госпитал" і „Джан Гокинс Госпитал" в Бал.
Лікарська Порада Даром.
Години приняття: від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 9. рано до 4. поп.
110 E. 16th St., New York.
між Irving Pl. & Union Sq.

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.
Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.
Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493. 1вчс

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий. 1в,ч,с
Наймодернійші електричні апарати.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довгих покликів).

NEWARK, N. J.

Українське Просвітне Товариство **Тернопільщина** устроює **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ в суботу, дня 29. січня 1921 р.** в гали Фодора, 52 West St., Newark, N. J. Початок о годині 4-ій пополудни. Вступ 30 центів. На той баль запрошується всіх Родимців з Нюарку і околиці. Часть доходу з сего балю буде віддана на поміч нашим бідним браттям і сестрам в старім краю.

20-21 **Балевий Комітет.**

NEW YORK, N. Y.

Драматично-Співацький Кружок товариство **„Українська Бесіда"** відограє **в суботу, дня 29-го січня 1921 р.** оперетку в 3. діях зі співами і танцями, Артемовського- Гулака **ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ** в Українськім Народнім Домі, 217-219 E. Sixth St., New York, N. Y. Діриґент: професор М. Корикора. Музика першорядна. Початок о годині 7.30 вечером. Вступ 75 і 65 цнт. По представленню баль! 21-22

ALLENTOWN, PA.

Заходом Співацько-Драматичного Кружка відограєсь пораз перший представленнє **„ЗА СИРОТОЮ БОГ З КАЛИТОЮ"**, образ драматичний з життя народа зі співами в 6-ох актах **в неділю, дня 30. січня с. р.**, точно о 7-ій годині вечером в Українській гали під ч. 803 Front St., Allentown, Pa. Управитель: п. Гр. Пилюк. Вступ на галю 50 цнт. Весь дохід призначений українським героям-борцям, котрі перебувають під сю пору в Чехо-Словаччині. Отсим запрошуєсь усіх Українців і Українок, щоби взяли як найбільшу участь в тім представленню і тим способом помогли нашим борцям за волю і свободу Неньки-України.

21-22 КОМІТЕТ.

КУПУЙТЕ
Ілюстрований Народний Календар
„СІЧОВОГО БАЗАРУ"
на звичайний рік 1921.
ЦІНА 60 ЦЕНТІВ.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

УКРАЇНЦІ! ДОРОГА ОТВОРЕНА!

ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ ПО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ.
Пишіть зараз то Вам пораджу як обійтися в справі видістання пашпорту і всіх вказівок подорожи, до:

І. ГЕРЦ, Банкир і Нотар,
224 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

